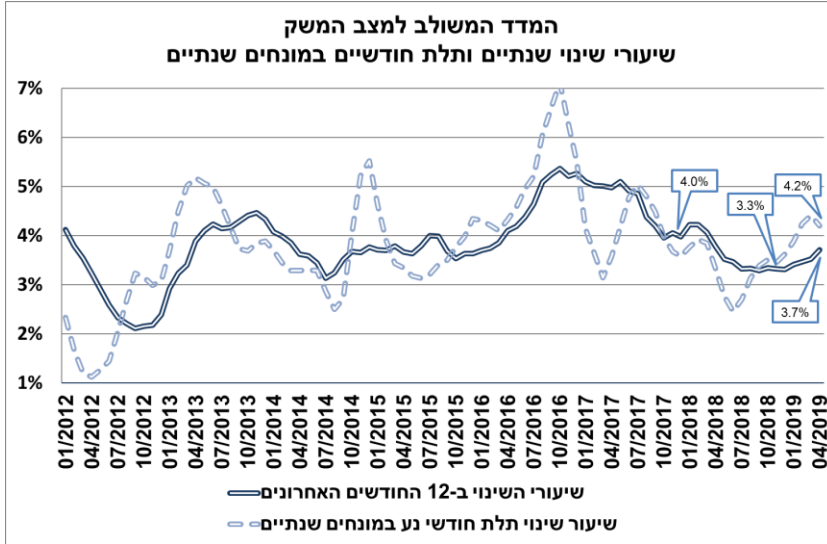

30/05/2019

השבוע במאקרו

המדד המשולב מצביע על צמיחה בשליש הראשון של 2019 בקצב דומה לזה שהיה בשנה האחרונה

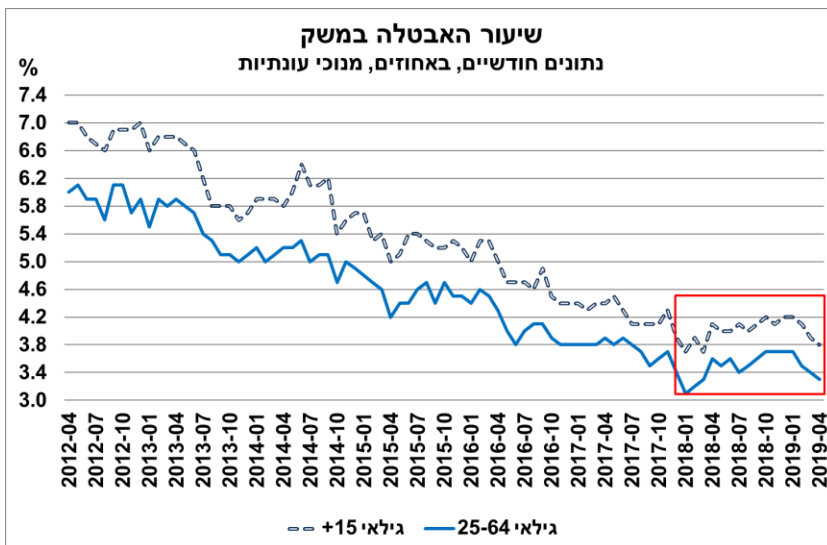
המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש אפריל 2019 בכ-0.28%, שיעור עלייה דומה לזה של החודשים ינואר-מרץ 2019 ולנתוני השנה החולפת. נתוני המדד לחודשיים הראשונים של 2019 עודכנו כלפי מעלה. הרכיבים העיקריים שתורמו לעליית המדד המשולב בחודש אפריל, הם: יבוא תשומות, שיעור המשרות הפנויות מסך המועסקים במגזר העסקי, והייצור תעשייתי (מרץ). את קצב עליית המדד מיתנו בחודש אפריל: ירידה ביבוא מוצרי צריכה, ירידה ביצוא הסחורות, וירידה במדד הפדיון ענפי השירותים (מרץ).

במהלך השליש הראשון של 2019, המדד המשולב צמח בקצב של כ-4.1% (במונחים שנתיים) – בהשוואה לכ-4.0% ב-2017 וכ-3.3% ב-2018 (ראה/י תרשים). יש לציין שבמצטבר, עליית המדד המשולב בשליש הראשון של השנה

הייתה "רוחבית" יחסית, וכללה את מרבית רכיבי המדד. לפיכך, ניתן לומר כי עלייה זו מלמדת שהפעילות הכלכלית במשק המקומי בתחילת 2019 המשיכה להתרחב בקצב דומה ואולי אף גבוה מזה שהיה בשנה האחרונה.

לאור המתאם החיובי הגבוה בין שיעורי הצמיחה של המדד המשולב לבין שיעורי הצמיחה של התוצר המקומי הגולמי (שלא כולל את היבוא בניגוד למדד המשולב), התפתחות המדד עקבית עם תחזית הצמיחה של התוצר המקומי הגולמי בשנת 2019 בסדר גודל של כ-3%. מבין הסיכונים שניתן למנות לתחזית זו של הצמיחה בשנת 2019, ניתן להצביע על שני סיכונים מהותיים בעת הנוכחית: הראשון גלובלי, והוא הנזק מהמשך הסלמת מלחמת הסחר ארה"ב-סין, עם השפעה שלילית על נפח הסחר העולמי ועל הביקוש ליצוא מישראל; והשני מקומי, הנוגע להתמשכות תקופת אי-הוודאות הפוליטית בישראל, תוך שהיית תהליכי קבלת החלטות מדיניות כלכלית, שהיו עשויות לתמוך בצמיחת המשק הישראלי. בנסיבות אלו, קיימת אפשרות לעדכון מסוים כלפי מטה בתחזית הצמיחה של ישראל לשנים 2019-2020.

שיפור מסוים בנתוני התעסוקה בשליש הראשון של 2019

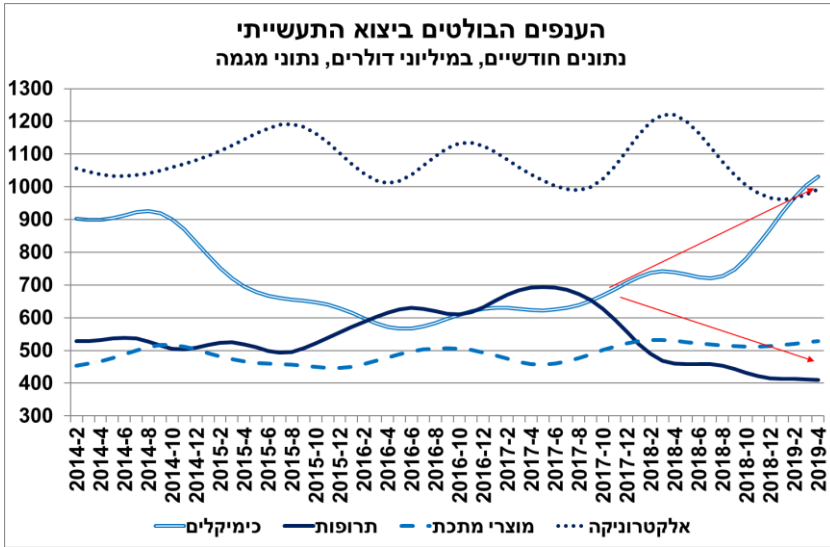

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) מלמדים כי שיעור האבטלה בכלל המשק (גילאי +15) בשליש הראשון של 2019 עמד על 4.0% לעומת 4.2% בשליש האחרון של 2018. כמו כן, שיעור האבטלה בקרב גילאי העבודה 25-64, הקבוצה בעלת ההשפעה העיקרית על שוק העבודה וכן על הביקושים המקומיים במשק, המשיך וירד לכ-3.3% בחודש אפריל 2019 לעומת 3.7% בממוצע ברביע הרביעי של 2018. במקביל, נציין כי שיעורי ההשתתפות בכוח העבודה בקרב שתי קבוצות גילאי העבודה 25-64 (+15) נשמרו בקרבת רמות שיא של העת האחרונה.

בנוסף, הנתונים מצביעים על שמירה של רמה גבוהה יחסית של מועסקים ואף על עלייה במספר המועסקים. במהלך השליש הראשון של 2019 (נתוני מנוכי עונתיות), נוספו כ-33 אלף מועסקים, רובם בחתך הגילאים 25-64. עם זאת, במהלך התקופה דלעיל, כרבע מכלל המועסקים עבדו במשרה חלקית – שיעור הדומה לממוצע של 2018, ואילו בשיעור הנעדרים באופן זמני מעבודתם נרשמה עלייה בחודשים האחרונים.

לסיכום, בשליש הראשון של השנה נרשם שיפור מסוים בנתוני התעסוקה, אשר מתיישב עם נתוני פעילות אחרים ובפרט עם המדד המשולב למצב המשק. המשך התרחבות הפעילות עשוי לתמוך בגידול נוסף במספר המועסקים ובירידה מסוימת בשיעור האבטלה, המשקף משק הקרוב ל"תעסוקה מלאה" בעת הנוכחית.

בשליש הראשון של 2019: עלייה ביצוא הסחורות, על רקע גידול ביצוא הכימיקלים, תוך המשך החולשה ביצוא התרופות

נתוני סחר החוץ של ישראל, מלמדים שיצוא הסחורות הסתכם בשליש הראשון של 2019 בכ- 16.2 מיליארד דולר (נתונים מנוכי עונתיות, ללא אוניות, מטוסים ויהלומים). נתון זה, היה נמוך במיליארד דולר בשליש האחרון של 2018 והסתכם בכ- 15.2 מיליארד דולר.

הנתון החזק יחסית של היצוא בשליש הראשון של השנה, נרשם הודות להיקפי יצוא גבוהים יחסית בחודשים פברואר ומרץ, אשר נתמכו בעיקר בגידול חד ביצוא הכימיקלים לרמה של כ- 4.3 מיליארד דולר בשליש הראשון של 2019 (נתונים מנוכי עונתיות) לעומת כ- 3.2 מיליארד דולר בשליש האחרון של 2018.

מנגד, נמשכה החולשה הניכרת ביצוא התרופות מישראל בשליש הראשון של 2019, עם יצוא בהיקף של כ- 420 דולר לחודש בממוצע, רמה הדומה לזו של השליש האחרון של 2018, אשר

נמוכה בכשליש מרמת היצוא החודשית הממוצעת של ענף זה בשנת 2017. כמו כן, נשמרה הרמה הנמוכה מאוד של יצוא הרכיבים האלקטרוניים, בהיקף של כ- 140 מיליון דולר לחודש בממוצע בשליש הראשון של 2019, אשר נמוך בחצי מן הרמה הממוצעת של יצוא זה שהייתה בשנת 2017. רמה נמוכה זו, שאפיינה את רוב 2018, הושפעה מאד מפעילות חברת "אינטל". ההערכות הן שלקראת סוף 2019 צפוי שיפור בענף זה, עם סיום פרויקט הרחבה נוכחי של החברה, דבר אשר צפוי להתבטא בגידול ביצוא. מנגד, ניתן לצפות להמשך החולשה ביצוא התרופות, המושפעת מאד ממצבה חברת "טבע".

יבוא הסחורות הסתכם שליש הראשון של 2019 בהיקף שיא של יותר מ- 20 מיליארד דולר (ללא אוניות, מטוסים, יהלומים וחומרי אנרגיה), המשקף עלייה של כ- 3.2% (במונחים דולריים נומינאליים) בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ביבוא סחורות בשליש הראשון של 2019, גם בהשוואה לשליש האחרון של 2018, באה לידי ביטוי בכל קבוצות הסחורות העיקריות, ובעיקר ביבוא מוגבר של כלי רכב ברביע הראשון של 2019 טרם כניסתו לתוקף (ב- 1.4.19) של עדכון נוסחת המיסוי הירוק, שהוביל להתייקרות מחירים של דגמי כלי רכב רבים. נרשמה עלייה גם ביבוא התשומות ויבוא מוצרי השקעה. הגירעון בחשבון הסחר הבסיסי (ללא אוניות, מטוסים, יהלומים ודלק) התייצב במהלך השליש הראשון של 2019 ברמה גבוהה של יותר מ- 23 מיליארד דולר במונחים שנתיים.

לסיכום, נתוני סחר החוץ לשליש הראשון של 2019 היו חיוביים יחסית, ומצביעים הן על התאוששות ביצוא של חלק מענפי הסחורות והתייצבות ביבוא הסחורות. במידה ומגמה זו תימשך, יהיה בכך בכדי לתמוך בתרומה לעליית העודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים וזאת תוך התייצבות הגירעון המסחרי והמשך עליית העודף בחשבון השירותים.

כתב: ד"ר גיל מ. בפמן

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני: eyalr@bll.co.il, טלפון: 076-8858039